

Sygn. akt II CZ 104/17

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak (przewodniczący)

SSN Marian Kocon

SSN Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa P. K. i M.K.
przeciwko M. S. i R.S.
o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i o ustalenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 8 lutego 2018 r.,
zażalenia powodów
na postanowienie Sądu Okręgowego w P.
z dnia 17 października 2017 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

W sprawie z powództwa P. K. i M. K. przeciwko M. S. i R. S. o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i o ustalenie, Sąd Okręgowy w P. postanowieniem z 17 października 2017 r. odrzucił skargę kasacyjną powodów od wyroku tego Sądu z 19 lipca 2017 r. uznając, że wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie jest poniżej pięćdziesięciu tysięcy złotych.

Powyższe postanowienie zaskarżyli zażaleniem powodowie wnosząc o jego uchylenie podnosząc zarzuty naruszenia art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 398² k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne.

W ocenie skarżących zażalenie powinno zostać uwzględnione, gdyż sprawa, której dotyczy postępowanie, jest sprawą o prawa niemajątkowe, w związku z czym nie powinno do niej mieć zastosowanie wymaganie wartości przedmiotu zaskarżenia z art. 398² § 1 k.p.c. Nie sposób jednak z tym twierdzeniem się zgodzić. W sprawie, w której wniesiono skargę kasacyjną, powodowie dochodzili „celem ochrony przysługującego prawa własności” przywrócenia stanu zgodnego z prawem i zaniechania dalszych naruszeń przez zagrozenie przejścia ustanowionego wzdłuż granicy ich działki oraz ustalenia, że ustanowiona orzeczeniem sądowym służebność gruntowa polegająca na prawie przechodu i przejazdu jest nieważna (pozew – k. 2 - 3). W zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej podniesiono, że żądanie dotyczyło zaprzestania immisji związanych z konsekwencjami przechodu i przejazdu wzdłuż granicy ich nieruchomości. Podstawa prawna roszczenia wynikała więc z art. 222 § 2 w zw. z art. 144 k.c. oraz art. 189 k.p.c. W pozwie, apelacji, jak i skardze kasacyjnej powodowie wskazywali konsekwentnie, że wartość przedmiotu sporu (zaskarżenia) wynosi 3970 zł.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwaliła się interpretacja, że sprawa o zaprzestanie immisji, jako związana z ochroną prawa własności nieruchomości jest sprawą o prawa majątkowe (por. postanowienia SN: z 22 listopada 2013 r., III CZ 55/13, LEX nr 1431022, z 6 listopada 2014 r., II CZ 64/14, OSNC - ZD 2016,

nr 1, poz. 10). Jak wskazano w tym orzecznictwie, podstawą wyróżnienia kategorii praw majątkowych i niemajątkowych jest typowy interes, jaki realizują. Na podstawie tego kryterium do praw majątkowych zalicza się w szczególności prawa rzeczowe, wierzytelności opiewające na świadczenia majątkowe, prawa majątkowe małżeńskie, a także istotną część praw kwalifikowanych, jako tzw. własność intelektualna. Do praw niemajątkowych zalicza się prawa osobiste i prawa rodzinne niemajątkowe, stanowiące element stosunków między małżonkami, krewnymi, przysposobionymi i powinowatymi.

W zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej skarżący podkreślają, że w żądaniu pozwu wskazywali, iż na skutek immisji powstaje stan zagrożenia ich praw osobistych oraz nienaruszalności nieruchomości. Argumentu tego nie sposób podzielić. Trafnie wskazał Sąd Okręgowy w zaskarżonym postanowieniu, że o charakterze sprawy nie przesądza okoliczność, iż może mieć ona wpływ także na ochronę pewnych dóbr o charakterze niemajątkowym. Decydujące znaczenie trzeba przypisać głównemu celowi zgłoszonego roszczenia i głównemu przedmiotowi ochrony. Bez znaczenia dla kwalifikacji sprawy jako majątkowej pozostaje okoliczność, że pośrednio wydane orzeczenie może oddziaływać także na dobra niemajątkowe (por. postanowienie SN z 28 stycznia 2015 r., II CZ 87/14, LEX nr 1652693). W niniejszej sprawie z pewnością ochrona przed niezakłóconym korzystaniem z nieruchomości powodów była głównym przedmiotem postępowania i stąd należy uznać, że sprawa ta jest sprawą o prawo majątkowe, do której ma zastosowanie ograniczenie, o którym mowa w art. 398² § 1 k.p.c.

Ponadto działanie powodów kwestionujących na etapie skargi kasacyjnej charakter sprawy należy uznać za niezasadne, gdyż sami dotąd uznawali sprawę za majątkową podając konsekwentnie wartość przedmiotu sporu (zaskarżenia). Obecna, odmienna ocena tej kwestii jawi się zaś jedynie jako próba obejścia przepisów o badaniu wartości przedmiotu zaskarżenia i o dopuszczalności skargi kasacyjnej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

kc

aj